

PROSINEC 2016

VÁNOČNÍ STŘÍPKY Z JIHLAVY

Časopis pro slabozraké a nevidomé

Obsah:

VÁŽENÍ A MILÍ KLIENTI TYFLOCENTRA	3
NEVIDOMÍ MAJÍ VELKÉHO POMOCNÍKA.....	5
PŘÍBĚH ROZTANČENÉ, ALE PŘÍSNÉ ZEMĚ	7
KURZY FINANČNÍ GRAMOTNOSTI V LUKÁCH NAD JIHLAVOU	11
PROJEKT TYFLOPOINT	13
PODĚKOVÁNÍ NEJLEPŠÍM BÍLÁ PASTELKA.....	15
MÁME TU DNY SVÁTEČNÍ.....	15
OSVĚTOVÁ PŘEDNÁŠKA V ZŠ NA KOPCÍCH V TŘEBÍČI	18
KNIHY DO UŠÍ.....	19
Kvíz.....	20
ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ	22
VÝUKOVÁ POMŮCKA CLIPPEX	24
RETRO VÝSTAVA V NÁRODNÍM MUZEU	26
SENIOREM V POHODĚ	28
SHARECLUB- VÝŽIVOVÁ PORADKYNĚ	29
ZAJÍMAVOST	32
NEBUĎTE OFF — BUĎTE ON.....	33
AKCE V PROSINCI	35
BLAHOPŘÁNÍ.....	37
PODĚKOVÁNÍ	38

VÁŽENÍ A MILÍ KLIENTI TYFLOCENTRA,

neodbytně se k nám blíží poslední měsíc roku 2016. Začíná nám venku pěkně přituhovat a s blízcími se Vánoci začíná jako každý rok pěkný shon. Proto by bylo na místě se na chvíli zastavit a popřemýšlet nad končícím rokem 2016. Co vše jsme prožili, s jakými lidmi jsme se poznali, hlavně si připomenout ty hezké okamžiky, které člověka zahřejí na duši. Na konci tohoto čísla časopisu si můžete osvěžit svou paměť, díky kvízu, který zde naleznete a který mapuje rok 2016. Možná zjistíte, že byste se měli účastnit tréninku paměti s panem Ing. Beránkem 😊

Nejprve se poohlédneme za minulým měsícem listopadem. V listopadu se konaly 2 pobytové kurzy v Lukách nad Jihlavou, v rámci projektu Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně. Dále nás v listopadu navštívil pan Blažíček a s velice zajímavou přednáškou nás seznámil se životem v Kambodži. Na konci měsíce jsme se vydali do Prahy na Retro výstavu do Národního muzea. Všechny tyto události jsou detailněji zaznamenány právě v tomto prosincovém čísle časopisu Střípky z Jihlavy.

V prosinci se můžete těšit na pečení perníčků, či vánoční posezení, které se bude konat 8. 12. od 11:30 hodin a tímto Vás všechny srdečně zveme.

12. 12. vyrazíme na tradiční vánoční trhy do Brna, kde se navnadíme na tu pravou vánoční atmosféru.

13. – 15. prosince se budou konat ještě ambulantní kurzy, v rámci projektu Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně, které se odehrají na adrese Chlumova 1a, Jihlava.

Zaměstnanci TyfloCentra Jihlava, o.p.s. všem svým čtenářům přejí krásné prožití vánočních svátků a v novém roce hlavně hodně zdraví, pohody a úspěchů v osobním životě.

Mgr. Iveta Bělovová Dolejší, Bc. Monika Havlíková, DiS., Radovan Jakubík, Bc. Andrea Lázničková, DiS., Jana Voráčková, Veronika Šustrová, DiS., Lea Kazatelová, Dis., Hana Cabajová, DiS.

S časopisem Střípky z Jihlavy Vám za Vaší stálou přízeň děkují zaměstnanci TyfloCentra Jihlava

NEVIDOMÍ MAJÍ VELKÉHO POMOCNÍKA

Aplikace v telefonu řekne, kde jsem a také popíše, co držím v ruce.

Článek z rozhlas.cz/vysočina

Foto klienti jihlavského TyfloCentra.

Český rozhlas Region se snaží pomáhat nevidomým formou koncertů. Letos už jsme vybrali přes dvacet tisíc korun. Peníze odešly na konto Nadace Českého rozhlasu Světluška, která pomáhá právě nevidomým. V jihlavském Tyfocentru mají za to klienti k dispozici speciální aplikaci do telefonu, která je navede, kam potřebují, řekne jim, co drží v ruce a nejenom to.

V klubovně jihlavského Tyflocentra v Brněnské ulici sedím u stolu se dvěma nevidomými. Oba mají v ruce chytré dotykové telefony a ukazují, co všechno dokážou.

„Já doma ráno vezmu paštiku z ledničky a nevím zrovna, kterou mám. Tak já si to ofotím a ten program mi řekne, že je to třeba játrová paštika,“ říká Petra Marečková a hned ukazuje, jak aplikace funguje. Základem všeho je, že přístroj neustále popisuje, co se na obrazovce děje, a co má uživatel dělat.

Díky chytrým aplikacím si nevidomý dokáže představit, s kým mluví

Pokyn vypadá třeba takto: Tap – tap – galerie – sdílet – vyfotit Mobil mluví řečí, na kterou jsme zvyklí například z navigace v autě. Pro nevidomého je to ale neocenitelná pomůcka. Podobně jako paštiku si Petra Marečková může vyfotit bankovku, ale i člověka. Tomu se mi nechtělo věřit, tak na mě telefon namířila a podle pokynů vyfotografovala. Syntetický hlas vzápětí oznámil: Žena v černém – bunda - usmívá se. Musela jsem přítomným potvrdit, že je to pravda.

Největší pomocník v terénu je pořád vodící pes. Mobil mi řekne i obchod a ulici, kde jsem

„Další výborná věc je tam pro nás navigace. Já si zadám adresu, řeknu příklad domů, a ten telefon mě bude navigovat. Bude mi říkat, okolo čeho jdu, třeba i obchod, ulici kde jsem,“ popisuje Petra Marečková. Přiznává ale, že největším pomocníkem je stále vodící pes. Ten ji hlídá, aby nenarazila a neupadla. „Čtete si zprávy na i-dnesu, novinky, je tam aplikace irádio, můžeme, když máme internet v mobilu, jako že máme, poslouchat všechny stanice Českého rozhlasu, což je taky velice dobrý,“ přidává se Ladislav Limberk.

S chytrým telefonem se nevidomí učili zacházet na třídením kurzu

Světluška jihlavským nevidomým přispěla na třídení kurz, na kterém se naučili zvukové aplikace na svých telefonech ovládat. „Za peníze ze Světlušky byl také zakoupen jeden iPhone nastálo do Tyflocentra, který slouží jako výuková pomůcka pro další klienty,“ říká ředitelka centra Iveta Bělovová. Pořídit mohli i zvukové navádění a také vybavení pro zvukovou střelbu, které se klienti moc rádi věnují.

Reportáž si můžete poslechnout na tomto odkaze:

<http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3750773>

Autor: Irena Šarounová

PŘÍBĚH ROZTANČENÉ, ALE PŘÍSNÉ ZEMĚ

Unikátní pohled a vyprávění Jana Blažíčka, který se zde oženil s Khmerkou a několik let zde žil.

Dne 2. listopadu 2016 do TyfloCentra Jihlava zavítal pan Blažíček a zprostředkoval nám velice zajímavou přednášku o Kambodži. Zúčastnilo se 9 klientů.

Jeho povídání bylo velice příjemné a autentické, neboť tam 4 roky žil a také se tam oženil. Vzal si dceru krále. V roce 2014 však nastala změna režimu a byl ze země vyhoštěn. Ač tam již nežije, jeho manželství tam stále trvá.

Kambodža je království a žije tu přes 15 milionů obyvatel. Je to druhá nejchudší země v Asii. Panovníkem je od roku 2004 Norodom Sihamoni, který hovoří plynule česky, neboť dlouhá léta studoval v Praze. Úředním jazykem je khmerština, mezi vzdělanějšími obyvateli je běžná znalost francouzštiny, popřípadě angličtiny.

Země si získala smutný věhlas zejména vinou řádění Rudých Khmerů v letech 1975 – 1979, kdy byly vyvražděny na 2 miliony obyvatel (zhruba čtvrtina tehdejší populace).

Lidé se zde dožívají průměrně věku 50 – 55 let. Jsou zde buď extrémně chudí, nebo extrémně bohatí lidé (ti pak mají služebnictvo). V rodinách mají většinou 12 – 16 dětí.

V této zemi není povinná školní docházka. Rodiče posílají své děti do školy pouze v období dešťů, které trvá 3 – 4 měsíce, jinak musí pracovat na poli.

K přepravě používají lidé typická vozidla Tuk tuky. K těžké práci využívají dobytek a slony.

Zdravotnictví v Kambodži nefunguje, v celé zemi je 1 nemocnice.

Na fotografii pan Blažíček se svojí exotickou manželkou.

K dalším zajímavostem patří kupříkladu svatba. Žádost o ruku probíhá tak, že buď muž či žena předá svému protějšku ozdobný šál. Pokud ho ten druhý přijme, znamená to souhlas s nabídkou k sňatku. Ženy jsou zde připravené k sňatku cca od 12 let. Svatba trvá 7 dní, každý den se na svatební oslavě vystřídá cca 200 lidí a každý donese něco k jídlu. Nevěsta má sedmero šatů, na každý den jiné. Avšak na rozdíl od našich zvyků, nevěstiny šaty nesmějí být bílé, neboť bílá je barva smrti. Svatební obřad trvá 15 minut a odehrává

se v klášteře. Místo prstýnků si novomanželé vymění spletené šňůrky formou náramků. Náramky se liší dle barev, jinou barvu má člověk, který je svobodný, vdaný/ženatý, rozvedený, či vdovec/vdova. Na počest svatebního rituálu si také novomanželé naříznou žíly na ruku, aby se jim „smíchala krev.“ Pro muže je jistě zajímavé zjištění, že místní muži mohou mít více manželek.

Zmíněno bylo také stravování. Místní pochoutkou jsou zde pečení brouci, pavouci, hadi a také čerstvě bijící srdce hada. Z masa se zde servíruje nejčastěji vepřové, kuřecí a plody moře. Z ovoce nevíce banány a kokosy. V této zemi se vůbec nepoužívají ledničky. Vše se tu konzumuje čerstvé. Z alkoholických nápojů požívají pivo, které se čepuje do čtvrtinky s ledem a z tvrdého alkoholu např. pálenku z rýže.

Velice neobvyklé je zdejší uzavírání smluv. Nesepisují se v papírové podobě, nýbrž jen podáním ruky. Pokud by někdo smlouvu nedodržel a využil výhodnější nabídku od jiného člověka, došlo by k usmrcení nejprve jejich psa, potom manžela/manželky a naposled dětí. Takže lidé velice dbají na to, aby smlouvy dodržovaly, neboť podání ruky opravdu funguje jako závazek.

Vyprávění o Kambodži bylo tak zajímavé a obsáhlé, že trvalo 3 hodiny. Nicméně jsme se dozvěděli mnoho informací spojených s osobními zkušenostmi a prožitky

pana Blažíčka. Klienti si mohli také osahat dřevěné sošky bohů, zásnubní šál, pletený svatební náramek či svatební vyšívání kabátek.

Tímto panu Blažíčkovi moc děkujeme a budeme se těšit na další shledání.

Článek napsala paní Cabajová, DiS.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KURZY FINANČNÍ GRAMOTNOSTI V LUKÁCH NAD JIHLAVOU

Kurzy finanční gramotnosti proběhly v termínech od 7. do 11. listopadu a druhý turnus od 28. listopadu do 2. prosince v rámci projektu „Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně, č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001017“.

Pro realizaci kurzů jsme zvolili, již většině klientů známé, Školící a ubytovací centrum ERUDITO v Lukách nad Jihlavou. Kurzu se zúčastnilo 11 klientů a v rámci kurzu bylo účastníkům poskytnuto ubytování a strava zdarma.

Pro první týden kurzu se stal lektorem Jan Hausmann a pro druhý týden byl zvolen lektorem pan Vladimír Kňážko.

Kurzy byly zaměřeny na zlepšení orientace a posílení schopností a dovedností v oblasti samostatného a zodpovědného hospodaření s finančními prostředky a na získání schopností a dovedností potřebných k prevenci vzniku dluhů či na řešení již vzniklých dluhů či dluhových pastí u účastníků projektu. Realizace kurzů vyplývá z definování obecné potřeby cílové skupiny vzdělávat se v oblasti finanční gramotnosti, respektive získání nástrojů pro efektivní a samostatné hospodaření s vlastními finančními prostředky.

O zpětnou vazbu jsme poprosili klientku Olgu Parkosovu, Dis.: *„Jak bych ohodnotila kurz finanční gramotnosti? Stručně řečeno spojilo se zde příjemné s užitečným.*

Do věcí příjemných bych zařadila především celkovou atmosféru a náladu, která se nesla celou dobu kurzu. A hlavně tam nebyl nikdo z účastníků, kdo by byl stále s něčím nespokojený, tzv. prudič. Ale naopak se naše vzájemné vztahy dost zlepšily. Alespoň podle mého názoru nováčka.

Mezi užitečné věci považuji náplň kurzu jako takového. Zjistila jsem, že se dá celkem příjemně vyjít i s nižším příjmem. Jenom člověk musí přemýšlet a počítat.

Dále mě překvapilo, že jsme se k těmto výsledkům dopracovali nejen díky matematice, ale i prostřednictvím psychologie.

Byl to jiný náhled na finance, což bylo fajn. Také samotný přednes lektora se mi líbil. Byl zajímavý, lehce pochopitelný. A neseseděli jsme tam jako stádo ovcí, do kterého někdo hustí nic neříkající poučky. Za nevýhodu považuji pouze to, že kurz finanční gramotnosti trval pouze 10 dní.

A na závěr vzkaz pro účastníky jarních kurzů: Těšte se!“

Projekt „Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně“ registrační číslo
č CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001017

Tento projekt je spolufinancován prostřednictvím Operačního programu zaměstnanost z ESF
a státního rozpočtu ČR.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PROJEKT TYFLOPOINT

Jak jistě víte, od 1. 10. 2016 zahájilo TyfloCentrum
Jihlava, o.p.s. projekt OPZ

CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001008 s názvem
„TyfloPoint“

Rádi bychom Vás informovali ohledně průběhu tohoto projektu. V projektu spolupracujeme s odborníky z několika oblastí. Konkrétně se jedná o tyto odborníky: odborník v přístupnosti vzdělávání z Vyšší odborné školy sociální, o.p.s., odborník v oblasti řešení úředních agend za statutární město Jihlava,

odborník v oblasti zajištění bezpečnosti za Městskou policii Jihlava a odborník v oblasti řešení následků trestných činů za organizaci Bílý kruh bezpečí.

Cílem tohoto projektu je vytvořit podporu poskytovateli soc. služby TyfloCentrum Jihlava, o.p.s. poskytující služby pro osoby se zrakovým postižením pro vytvoření case managementu soc. služeb tak, aby tyto služby mohly být poskytovány efektivně, rychle a kvalitně z jednoho místa, a to standardizovaným postupem.

Momentálně v rámci projektu proběhl výběr dodavatele na zpracování metodiky case managementu. Byla vybrána firma Buď klíčem, o.p.s. Dodavatelská firma zpracovala formuláře, které měli do 22. 11. 2016 odborníci za jednotlivé partnery vyplnit. Ve formulářích se řešila problematika osob se zrakovým postižením. Jednalo se především o otázky, jako např. V jakých situacích se úředníci Statutárního města Jihlava mohou setkat s osobou se zrakovým postižením. S jakými komplikacemi se u těchto situací může úředník setkat. Jak konkrétně by mohlo Statutární město Jihlava podpořit řešení úředních agend ve prospěch osob se zrakovým postižením s využitím podpory TyfloCentra Jihlava, o.p.s. Na podobné otázky odpovídali i odborníci za ostatní oblasti (vzdělávání, zajištění bezpečnosti, řešení následků trestných činů).

Z těchto formulářů bude následně zpracována analýza.

Dne 7. 12. 2016 se bude konat setkání s jednotlivými odborníky projektu a garanty soc. služeb u kulatého stolu, kde se budou řešit jednotlivé otázky vyplývající z analýzy.

Projekt „TyfloPoint“ registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001008

Tento projekt je spolufinancován prostřednictvím Operačního programu zaměstnanost z ESF a státního rozpočtu ČR.

PODĚKOVÁNÍ NEJLEPŠÍM BÍLÁ PASTELKA

Dne 11. 11. 2016 jsme se vydaly s kolegyní Leou Kazatelovou, DiS. na slavnostní poděkování za účast na Bílé Pastelce, která se konala v rezidenci primátora hlavního města Prahy, budova městské knihovny na Mariánském náměstí v Praze.

Slavnostní poděkování bylo zahájeno v 10:30 hodin a ukončeno bylo prohlídkou Úřadu vlády České republiky, která se konala od 14:00 hodin. Do programu se zapojil viceprezident SONS ČR, z. s. pan PhDr. Rudolf Volejník, který představil poslání a cíle sbírky Bílá pastelka.

Celé dopoledne nám zpestřilo vystoupení Vokál klubu a jeho členek, hráčky na klávesy, Ivony Mojžíškové.

Na závěr akce jsme byly pozvány na malé pohoštění v Art Deco kulisách primátorské rezidence.

Článek napsala slečna Šustrová, DiS.

MÁME TU DNY SVÁTEČNÍ

Tak, s tím sněhem jsem se zase trochu sekla. Na cestách se válí stále jen ta mlha. Ale ono to snad přijde. Aspoň já tomu věřím. Každopádně začal advent, a tedy tady máme dny sváteční, kdy křesťané očekávají

narození Ježíška a my ostatní čekáme, až v poslední dekádě prosince vypukne to velkolepí slavení konce roku.

Mělo by to správně takhle být. Měli bychom se zklidnit a bilancovat i sami v sobě. Umíme vůbec být ještě sami se sebou? Dnes je doba uspěchaná. Na takové hlouposti mnozí nemají čas. Ale na druhé straně ... Tohle je opravdu dost důležité. Vždyť každý by měl vědět, jestli jde ještě po té cestě, kterou si vytýčil a která vede za jeho snem...

Advent byl dobou ticha a půstu. Byl to čas očekávání a tajemných zvyků. Pro nás zůstal Mikuláš s čertem a andělem. Už nechodí ani Barborky, ani Lucie. Barborku známe, jen jako větvičku z třešně nebo jabloně utrženou 4. prosince a těšíme se, že na Štědrý den rozkvetne. Možná už ani nevnímáme její symbol. Dnes v obchodech seženeme větvičky zlaté, stříbrné, jmelí v jakékoli podobě, stromečky umělé i živé, v různých velikostech vánoční hvězdy a nevím, co ještě. Běháme po obchodech, sháníme, co se dá. Přitom stačí vyjít do přírody a začátkem prosince si přinést domů větvičky modřínu, břízy, ovocných stromů, zlatice (zlatý déšť) a máme kytici mnohem pěknější.

Taky pečeme cukroví a sháníme suroviny na dobroty na vánoční stůl. V rádiu jsem slyšela takovou myšlenku. Pojdme si protáhnout ty krásné vánoční chvíle na celý měsíc. Ty dobroty jezme už o adventu.

Nenechávejme to na poslední týden v roce. Ten je pak ve znamení obžerství a po Silvestru se interna plní pacienti s žlučnickovými problémy a jinými podobnými událostmi.

Na trávení je dobrý anýz. Ten může pomoci i od stresu. Také si doplňme zásoby zázvoru a dobrý je i čaj z meduňky a máty. Tu už nemůžou lidé s problémy se žlučníkem. Ale uznejte sami. Jak se vám jeví dieta, která je vynucena bolavým žaludkem, když je kolem takových dobrot? V dnešní době těch lákadel je mnohem víc, než bylo dřív. Ale o tom psát nechci.

Venku je mráz. Tedy, aspoň býval v prosinci. V dnešní době si člověk nemůže být jistý ani tímto. Když se stane, že prochladnete, nebo dokonce omrznete, tak krom teplého čaje a vůbec tepla je dobré vědět, že omrzlina se má nejdříve chladit ve studené vodě a postupně přidávat teplou. Když dáme ruku nebo nohu do horké vody, tak nás to bude pěkně bolet. Doufám, že si nikdo nebude pořizovat omrzliny, které jsou vážné. Léčí se stejně, jako popáleniny. Před druhou světovou válkou v Beskydech lidé chodívali i v zimě na velké vzdálenosti. Děti do školy i několik kilometrů. (Konec konců, i tady na Vysočině to asi bylo podobné). V zimních měsících se dodržovala určitá pravidla, která platí stále. Nechodte nikdy sami do míst, kde to neznáte. Dny jsou krátké, pamatujte, že se do tmy musíte vrátit do tepla příbytku. Když jste unavení, nesedejte si na sníh. Když zabloudíte, nejhorší smrt je z vyděšení, tedy zachovejte

hlavně klid. Jo, jsou to pravidla pro děti. Ale ruku na srdce. Kolikrát jsme je, jako dospělí, porušili?

A u toho rodinného nebo jiného krbu nás čeká svařáček, cukrovíčko, masíčko a půnčiček... Prostě, samé dobré věci. Vždyť jsou přece svátky, konec roku a hlavně, začíná zima a s Novým rokem další období, od kterého očekáváme samé pozitivní věci ...

Dnes recept nepřidám. Každý máme ty svoje rodinné poklady, které používáme v tyto dny. S přáním šťastných a veselých vánočních dní Ilona Ptáčková

OSVĚTOVÁ PŘEDNÁŠKA V ZŠ TŘEBÍČ

29. 11. 2016 se pracovnice TyfloCentra Jihlava vydaly za doprovodu klienta Ondry Zmeškala a jeho vodícího pejska Blacka do ZŠ a MŠ Na Kopcích v Třebíči, na osvětovou přednášku. Ondra zde vyprávěl svůj životní příběh, jak přišel ke zrakovému handicapu a také o své velké vášni a to běhu.

Osvěty se zúčastnili žáci jak 1., tak i 2. stupně ZŠ, celkem 319 žáků. Žáci se naučili, jak správně a bezpečně pomoci osobě se zrakovým postižením, jak s takovým člověkem komunikovat a jak se chovat k vodícím pejskům. Žáci byli teoreticky seznámeni i s některými kompenzačními pomůckami pro nevidomé. Největší zájem jeví žáci, jak už to tak bývá, o vodícího pejska Blacka, kterého si mohli na konci přednášky také pohlídit. Ondra Zmeškal nejenže vyprávěl o svém zrakovém handicapu, což žáky samozřejmě velice zajímalo, ale také o svém velkém koníčku – běhu a hlavně o maratónu

na Velké čínské zdi. Především mladší žáci měli spoustu dotazů a bezprostředně s námi i Ondrou komunikovali.

Pokud Vás článek zaujal a měli byste zájem o osvětovou přednášku, stačí nás kontaktovat na tel. 724 865 566 nebo e-mailem jihlava@tyflocentrumjihlava.cz. Osvětové přednášky jsou zdarma a jsou určeny především studentům ZŠ, SŠ, VŠ a veškeré veřejnosti, která má zájem seznámit se se světem nevidomých a slabozrakých lidí.

Článek napsala paní Hana Cabajová, DiS.

KNIHY DO UŠÍ

Usměvavý muž

Žánr: detektivka, thriller

Autor: Henning Mankell

Interpret: Jiří Vyorálek

Dostupné z: Městská knihovna Jihlava, hudební oddělení, 3. poschodí v hlavní budově

Policajt musí umět v pravý čas odejít. Nebo ve správnou chvíli zůstat.

Poté, co komisař Kurt Wallander při výkonu služby zabil člověka, podléhá existenciální krizi, utápí v depresích a nezadržitelně propadá alkoholu. Nakonec se rozhoduje definitivně odejít od policie. Odmítne i dávného přítele, který jej požádá o pomoc při vyšetřování podezřelé smrti jeho otce. Když však tentýž starý známý zanedlouho rovněž nalezen mrtev, vrací se Wallander do práce, aby případ dvojnásobné vraždy vyjasnil. Postupně odkrývá spletitou síť podvodů a za tím vším tuší záhadnou věčně

usměvavou tvář, pod níž se skrývá temnota manipulátora tahajícího za nitky. Má to všechno nějakou souvislost? Ale zatímco se Wallander vydal na stopu vrahovi, někdo je na stopě jemu.

KVÍZ

Tentokrát si v kvízu procvičíte paměť a zároveň i znalost naší organizace TyfloCentrum Jihlava, o.p.s.

1, Jakou novou registrovanou sociální službu v roce 2016 TC (TyfloCentrum Jihlava) registrovalo ?

- a) Dobrovolnickou
- b) Sociální rehabilitaci
- c) Finanční gramotnost

2, Kolik zaměstnanců mělo TC v měsíci květnu?

- a) 4
- b) 5
- c) 8

3, Kolik klientů přibližně má TC ?

- a) 90
- b) 100
- c) 120

4, Kolik akcí v rámci sociálně aktivizační služby TC během roku 2016 pro své klienty uspořádalo?

- a) 50
- b) 95

c) 120

5, Jak se jmenují projekty, které TC začalo realizovat od měsíce září a října?

- a) TyfloPoint a Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně
- b) TyfloPoint a Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením
- c) TyfloCentrum - Point a Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením

6. V rámci projížďky na tandemovém kole byly zapůjčeny dvě kola. Vzpomenete si na majitele těchto dvou kol?

- a) pan Sobotka, pan Liml
- b) pan Liml, pan Zmeškal
- c) pan Zmeškal, pan Sobotka

7, Kolik registrovaných sociálních služeb má TC?

- a) 4
- b) 5
- c) 6

8. Která registrovaná sociální služba je zpoplatněna?

- a) Průvodcovská a sociální rehabilitace
- b) Průvodcovská a předčitatelská
- c) Sociální rehabilitace, Průvodcovská a předčitatelská

9. Má TC nainstalovaný zvukově orientační majáček ?

- a) ano
- b) ne
- c) ne, ale od měsíce ale bude nainstalovaný

10. Od kterého roku realizuje TC osvětové přednášky?

- a) od roku 2012
- b) od roku 2013
- c) od roku 2014

Vaše odpovědi nám můžete elektronicky zasílat do konce měsíce prosince na emailovou adresu

laznickova@tyflocentrumjihlava.cz

První, kdo zašle správnou odpověď, **ZÍSKÁ ODMĚNU.**

Vaše odpovědi nám můžete elektronicky zasílat do konce měsíce prosince na emailovou adresu

laznickova@tyflocentrumjihlava.cz

Správné odpovědi se dozvíte v lednovém vydání Střípků První, kdo zašle správnou odpověď, **ZÍSKÁ ODMĚNU.**

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Statistická ročenka, kterou vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí, popisuje sociální situaci a stav na trhu práce v roce 2015. Publikace zahrnuje základní demografické ukazatele a statistické informace, které se vztahují k hlavním dávkovým systémům resortu (důchodové a nemocenské pojištění, státní sociální podpora, pomoc v hmotné nouzi, podporu v

nezaměstnanosti, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči), k sociálně právní ochraně dětí, lékařské posudkové službě či k vývoji příjmů a výdajů rozpočtu kapitoly MPSV.

Statistická ročenka má 146 stran, ve formátu A4 vyšla v nákladu 150 ks a lze ji stáhnout na: <http://www.mpsv.cz/cs/3869>.

Z ročenky 2015 se tak veřejnost mimo jiné dozví, že:

na konci roku 2015 měla Česká republika celkem 10 553,8 tis. obyvatel (z toho 1 932,4 tis., tj. 18,3 %, bylo ve věku nad 65 let), meziročně stoupl počet obyvatel o cca 15,6 tis.,

průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla cca 26 467 Kč, reálně se zvýšila o 2,4 %,

v rámci dávkových systémů rezortu bylo na důchodech vyplaceno 385,8 mld. Kč, na dávkách nemocenského pojištění 24,1 mld. Kč, na podporách v nezaměstnanosti 8,3 mld. Kč, na dávkách pomoci v hmotné nouzi 10,6 mld. Kč, na dávkách pro osoby se zdravotním postižením 2,0 mld. Kč, na příspěvek na péči 21,2 mld. Kč, na dávkách státní sociální podpory 35,1 mld. Kč a na dávkách pěstounské péče 2,6 mld. Kč,

průměrný podíl nezaměstnaných osob (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 -64 let k obyvatelstvu stejného věku) činil 6,6 % a byl tak o 1,1 p.b. nižší než v roce 2014,

na konci roku 2015 Úřad práce ČR evidoval 453,1 tis. uchazečů o zaměstnání (z toho 187,6 tis. uchazečů

nezaměstnaných déle než 12 měsíců), na jedno volné pracovní místo připadli cca 4 uchazeči o zaměstnání,

průměrná výše podpory v nezaměstnanosti dosáhla výše 6 171 Kč,

v prosinci 2015 vyplatila Česká správa sociálního zabezpečení důchod 2 874,0 tis. důchodců (z toho 2 367,3 tis. starobních důchodců) v průměrné výši 10 994 Kč,

ke konci roku 2015 existovalo 3,3 tis. zařízení sociálních služeb o celkové kapacitě 78,5 tis. lůžek, počet umístěných klientů činil 73,5 tis.,

zhruba 111,4 tis. klientů využilo v průběhu roku 2015 pečovatelskou službu,

v roce 2015 bylo nově hlášeno cca 1,6 mil. pracovních neschopností s průměrnou délkou trvání 43 dní, průměrné procento pracovní neschopnosti činilo 4,06, průměrný denní stav práce neschopných dosáhl cca 183,1 tis. Statistická ročenka má 146 stran, ve formátu A4 vyšla v nákladu 150 ks a lze ji stáhnout na:

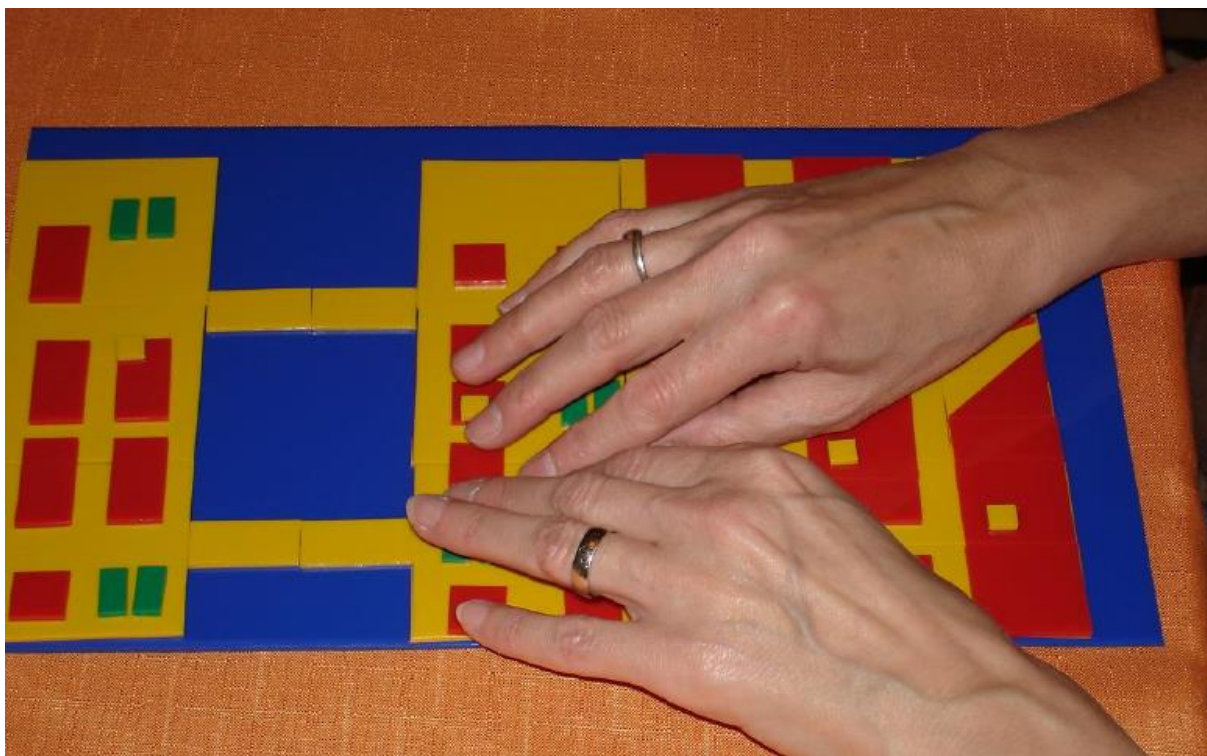
<http://www.mpsv.cz/cs/3869>.

VÝUKOVÁ POMŮCKA CLIPPEX

Rádi bychom Vás seznámili s novou výukovou pomůckou, která se jmenuje CLIPPEX, kterou jsme zakoupili především za účelem usnadnění orientace našich klientů.

O co se jedná? Jedná se o univerzální sadu určenou pro operativní zhotovování orientačních plánek a schémat včetně možnosti znázornění výškových

rozdílů, rozvoj hmatového vnímání (rozlišování tvarů a velikostí), rozvoj reprodukčních i tvořivých schopností těžce ZP dětí (nápodobná činnost – princip omalovánky, kreativní vlastní činnost). Pomocí CLIPPEXu se tak dá jednoduše znázornit plán budovy např. plán nákupního centra City park, znázornění ulic, autobusového nádraží, vlakového nádraží a různých dalších míst a budov.

Na fotografii lze vidět postavený plán Jiráskova a Palackého mostu za pomoci CLIPPEXu.

Víme z vlastní zkušenosti, že někteří klienti se kolikrát potýkají s problémy orientace především na autobusovém nádraží anebo v nákupním centru City park. Právě pomocí CLIPPEXu lze postavit model nebo-li reliéfní plán dané budovy či místa. Zrakově postižený člověk si tak plánek může jednoduše osahat a zjistit rozmístění jednotlivých nástupišť na autobusovém nádraží, za pomoci jednotlivých podložek či tvarů lze znázornit i výšku budov a tvar budov. Jednotlivé

podložky jsou odlišné nejen tvarem, ale také barvou což může být vhodné především pro slabozraké osoby.

Autorem pomůcky CLIPPEX je pan Mgr. Pavel Wiener, který od roku 2009 pracuje jako manažer projektu ČČK „Přátelská místa“. Publikuje práce na téma zrakového handicapu, podílí se na popularizačních pořadech a zavádění moderních vyučovacích metod pro zrakově postižené.

Pokud vás pomůcka zaujala a měli byste zájem se s ní blíže seznámit, domluvte si s pracovníky TyfloCentra schůzku, rádi vám CLIPPEX představíme.

RETRO VÝSTAVA V NÁRODNÍM MUZEU

Dne 24. listopadu 2016 jsme se rozjeli do hlavního města Prahy, do Národního muzea - na Retro výstavu. S některými klienty jsme se sešli v Jihlavě na autobusovém nádraží, s ostatními jsme se setkali až v Praze. Celkem se výletu zúčastnilo 11 osob.

Z Jihlavy jsme vyrazili v 8:45 žlutým autobusem Student agency. Po příjezdu do Prahy jsme se shledali se zbývajícím klienty a společně jsme popojeli 2 stanice metrem k Národnímu muzeu.

V Národním muzeu jsme si nejprve odložili bundy a kabáty do šatny a poté jsme se přesunuli do první části výstavy. Výstava představovala krásu a eleganci dřívější doby. Nejprve byla vystavena především dámská móda z dob minulých. Nacházely se zde šaty různých střihů, materiálů i barev, od 19. století až téměř po současnost. Objevili jsme i šaty s čínskými motivy. Dámskou část výpravy velice zaujaly svatební krajkové šaty, které by

i v dnešní době byly zajisté nevěstami velice žádané. Pánskou část zaujaly především 2 vystavené motocykly Jawa. Ve vitrínách byly vystavené také různé retro kabelky, boty a klobouky. Některé šaty a doplňky si mohli klienti také osahat.

Zvolna jsme se přesunuli do další části výstavy, kde se nacházela spíše technika, jako šicí a psací stroje, televize, telefony, rádia či gramofony. Nechyběly zde také dopravní prostředky jako třeba kolo, koloběžka, auto či skútr s přídatným vozíkem čili „prase.“

Mezi další zajímavosti patřily také retro hračky, např. plyšové hračky, dřevěná autíčka, auta na dálkové ovládání, igráčci a pro děvčata také nějaké panenky. Dále také deskové hry a stavebnice, kupříkladu Merkur, se kterým si hrají děti i v dnešní době.

Na závěr výstavy jsme se zastavili před vitrínami, kde byly uloženy retro obaly od potravin, drogerie či pracích prostředků, které si lidé mohli v dřívější době zakoupit. Mnohé z nich se samozřejmě prodávají i dnes, jen v jiných, novějších obalech.

Po ukončení výstavy jsme si v šatně vyzvedli bundy a kabáty a vyrazili jsme na společný oběd. Po chutném obědě jsme se odebrali na metro a zamířili jsme zpět na autobusové nádraží Florenc, odkud nás odvezl opět žlutý autobus. Do Jihlavy jsme dorazili v 17:05.

Myslím, že výlet se zdařil a mnoho z nás zavzpomínalo na své dětství či mládí.

Článek napsala paní Hana Cabajová, DiS.

SENIOREM V POHODĚ

Dne 8. 11. 2016 od 9:30 hodin jsme představili organizaci TyfloCentrum Jihlava, o.p.s. seniorům v Nemocnici Jihlava.

Po příchodu do přednáškového sálu, pracovnice Veronika Šustrová, DiS., Lea Kazatelová, DiS. a Hanka Cabajová, DiS., připravily prezentaci organizace a představily kompenzační pomůcky pro osoby se zrakovým postižením.

Na začátku přednášky si vzala slovo MUDr. Zimenová a posluchačům vysvětlila problematiku zeleného zákalu- glaukomu, o který měli posluchači zájem. Následovala prezentace, kde představily cíl, poslání, registrované sociální služby, projekty a další služby, které TyfloCentrum Jihlava, o.p.s. poskytuje.

Po prezentaci byly představeny kompenzační pomůcky, které si mohli návštěvníci přednášky vyzkoušet. Největší zájem účastníci projeví o věci, které usnadňují život v jejich přirozeném prostředí, například ozvučená kuchyňská váha, teploměr či budík.

V závěru posezení jsme se rozloučili. Celé dopoledne bylo velice příjemné a moc jsme si ho užili. Ještě jednou bychom chtěli poděkovat paní Zimenové za pozvání.

Článek napsala sl. Veronika Šustrová, DiS.

SHARECLUB- VÝŽIVOVÁ PORADKYNĚ

Dne 22. listopadu se konal třetí Shareclub v rámci projektu Finanční svoboda pro osoby se zrakovým postižením zodpovědně. Tohoto posezení se zúčastnilo 7 klientů TyfloCentra Jihlava, o.p.s.

Výstupem z Shareclubu jsou nácviky naučených dovedností, řešení konkrétních kroků v naučených plánech, setkání s odborníky a další. A právě jednoho takového odborníka jsme si pozvali na třetí Shareclub.

Pozvaným hostem byla výživová poradkyně Dana Vejsadová, která se zaměřila na téma ekonomická rozvaha Vánoc. A proto jsme se zaměřili na to, abychom si vánoční pohoštění udělali doma a neutráceli v obchodech.

Dana Vejsadová pro nás měla připravené nejen pěkné povídání, ale také ochutnávku. Měli jsme možnost ochutnat jáhlové koule, makovo- medové koule, kakaovo- ovesné koule s meruňkami, perníkovou roládu se sušeným ovocem a ořechy, špaldové perníčky a domácí chléb. Ke každému pokrmu jsme dostali výstižný výklad a recept.

Dozvěděli jsme se, že základem zdravého pečení je nepoužívat margarín, ale kvalitní máslo, místo bílé mouky používat celozrnnou mouku nebo ji používat alespoň z části. Další radou bylo, že do každého receptu

stačí 2/3 cukru, který je běžně uvedený u receptů a ještě lépe místo bílého cukru používat cukr třtinový.

Na konec Shareclubu se rozpoutala debata o celkovém zdravém životním stylu a dalšího vaření. Věříme, že se všem posezení s výživovou poradkyní líbilo a bylo velkým přínosem pro všechny.

Článek napsaly sl. Kazatelová, DiS. a sl. Šustrová, DiS.

Nyní pár inspirativních zdravých vánočních receptů přímo od paní Vejsadové.

Makové kuličky

200 g máku, 50 g rozinek, 2 lžíce kakaa nebo karobu, 50 g medu, 50 g sekaných mandlí nebo ořechů, voda, kokos či ořechy na obalení

Ořechy nebo mandle namočíme do vody přes noc, potom posekáme. Mák pomeleme a s medem a trochou horké vody spojíme na hustou kaši. Zpracujeme rozinky, které můžeme také posekat či pomlet a ořechy. Necháme 1 hod v chladničce odpočinout a pak tvoříme kuličky, které můžeme i nemusíme obalovat v kokosu či ořechách..

Jáhlové kuličky

300 g dobře uvařených jáhel, 80 g medu nebo cukru (pozor, med hmotu trochu naředí), 100 g vloček jemných

,nebo strouhaných ořechů či mandlí,, nebo pšeničných klíčků, nebo kokosu, instantní kaše apod.

Punčové: přidáme 3 lžíce pikantní marmelády a rumovou příchuť

Čokoládové: Přidáme 3 lžíce kakaa a 50 g másla

Jáhly pošleháme šlehačem do jemna s cukrem nebo medem, zahustíme vločkami nebi něčím jiným, propracujeme a necháme zaležet v chladu, stačí hodinu. Pak tvarujeme různé kuličky či válečky, nebo můžeme dát na kolečko z lineckého těsta a polít polevou.

Kakaové ovesné kuličky místo čokolády

100 g kokosového tuku, 100 g kakaového másla (oboje rozpuštěné), 100 g kvalitního kakaa, 50 g nasekaných nebo namletých lískových ořechů nebo mandlí (loupaných), 155 g třtinového cukru, 330 g ovesných vloček jemných, 100 g krájených sušených meruněk, 2-3 lžíce domácího džemu

Promícháme suché ingredience, přidáme tekuté a prohněteme, tvoříme kuličky, které necháme uležet v chladu do druhého dne.

Vznikne asi 70 kuliček, můžeme mlsat trochu každý den ke kávě. (3 ks)

ZAJÍMAVOST

V 60. a ještě v 70. letech minulého století doma žádné sladkosti nebyly. Možná snad v těch bohatších rodinách, ale na vsi většinou, když děti dostaly chuť na sladké, musely loudit na rodičích anebo babičkách.

Co to bylo? Říkalo se tomu bruscukr.

Na poutích se prodával bruscukr již jako obarvené mejdlíčko, voňavé a lákavé na pohled. Jak Brusucukr vznikal? Byl opravdu velmi tvrdý a sladký, ačkoliv zřejmě neobsahoval žádný cukr. Dnes bychom ho možná nazvali zdravým nebo ekologickým pamlskem.

Ředitel dnešní výroby z Amylonu, ing. Kolář z Havlíčkova Brodu, nám vysvětlil, že bruscukr zřejmě vznikal během varu sirobu, tedy sladké ovocné šťávy. Sirob se vařil jako základní hmota pro výrobu bonbonů a jiných pamlsků pro čokoládovny a jiné tehdejší podniky. Během vaření sirobu v kotlích v Amylonu, vznikal na stěnách kotlů takzvaný „nápek“, napečená hmota. Ten se pak oloupal – a to byl bruscukr. To potvrzují i někteří pamětníci. A protože škrob obsahuje mnoho glukózových jednotek, byl to pamlssek opravdu sladký.

Návrat sladkostí

V současnosti se mejdlíčka znovu objevují na jarmarcích. Jak je to možné? Podle ing. Koláře z havlíčkobrodského Amylonu zřejmě tyto produkty pocházejí ze soukromé výroby. A tak můžeme zkusit zajít na trhy nebo na pouť a poptat se po vzácné pochoutce, která má tak dlouhou historii. Třeba na nějaké mejdlíčko i na tom vánočním jarmarku v Brně natrefíme.

NEBUĎTE OFF — BUĎTE ON

Ecce Homo

KDY: 8. 12. 2016, od 17:30 hodin

KDE: Městská knihovna Jihlava, Hluboká 1

Vánoční recitál malířky a spisovatelky **Bohumily Sarnové Horkové**. Jako hudební doprovod vystoupí **Marie Michálková** (housle) a **Karel Podškubka** (kytara).

Gospelové Vánoce

KDY: 9. 12. 2016

KDE: Kostel sv. Ignáce z Loyoly, Jihlava

Poprvé do Jihlavy přijede zpěvák Danton D. Whitley se souborem The Maryland Gospel Singers. Koncert se uskuteční v pátek 9. prosince v jihlavském kostele sv. Ignáce na Masarykově náměstí. Vstupné: předprodej 290 Kč, na místě 350 Kč.

Koncert Hradiš'an & Jiří Pavlica

KDY: 11. 12. 2016, od 19:00 hodin

KDE: Divadlo Pasáž, Třebíč

Hradišťan & Jiří Pavlica je ojedinělé hudební seskupení s vysokou uměleckou i interpretační úrovní, nezvykle širokým žánrovým záběrem a netradičním repertoárem, jehož silným inspiračním zdrojem byla zejména v počátcích jeho existence lidová tradice. Od roku 1978 je uměleckým vedoucím Hradišťanu tvůrčí osobnost - houslista a hudební skladatel Jiří Pavlica, pod jehož vedením se dramaturgie začala postupně transformovat do širších souvislostí historických, geografických, ale i společenských.

Vánoční punč

KDY: 17. 12. 2016, od 17:00 hodin

KDE: Panský dvůr, Telč

Horácké divadlo Jihlava přijede s inscenací **Vánoční punč** do Panského dvora Telč 17. 12. 2016. Začátek v 17:00 hodin. Vánoční kabaret o třech andělech, kteří čekají na narození spasitele a krátí si čas přípravou na zaškolení mladého anděla, který má právě toto narození poprvé zvěstovat. Všechno sleduje Ježíšek, kterému se nějak nechce na zem mezi lidi... Vstupné dospělí 160 Kč a děti 120 Kč.

AKCE V PROSINCI

6. 12. 2016 – PEČENÍ PERNÍČKŮ

JAKO KAŽDOROČNĚ BUDEME V TYFLOCENTRU JIHLAVA, O.P.S. BRNĚNSKÁ 8 OD 10:00 HOD. PÉCT SPOLEČNĚ PERNÍČKY. S SEBOU SI PROSÍM VEZMĚTE VYKRAJOVÁTKA A VÁLEČEK. PERNÍKOVÉ TĚSTO BUDE PŘIPRAVENO. CENA ZA SUROVINY BUDE ROZPOČÍTÁNA. NEBUDE CHYBĚT ANI PUNČ, KTERÝ NÁM POSKYTNE TU SPRÁVNOU VŮNI A KOUZLO VÁNOC.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 5. 12. 2016

8. 12. 2016 – VÁNOČNÍ POSEZENÍ

VÁŽENÍ A MILÍ KLIENTI A PŘÁTELÉ TYFLOCENTRA JIHLAVA, JE TU PŘEDVÁNOČNÍ OBDOBÍ A TO JE TEN SPRÁVNÝ ČAS SE NA CHVÍLI ZASTAVIT, SEJÍT SE A POPOVÍDAT SI V KOLEKTIVU PŘÍJEMNÝCH LIDÍ. PROTO VÁS ZVEME NA VÁNOČNÍ POSEZENÍ, KTERÉ SE BUDE KONAT DNE **8. 12. 2015** OD **11:30 HOD.** V HOTELU ZLATÁ HVĚZDA. HOTEL SE NACHÁZÍ NA MASARYKOVĚ NÁM. 1096/32. PROSÍME VÁS O CO NEJVČASNĚJŠÍ ZAMLUVENÍ DOPROVODŮ.

ZÁJEMCE PROSÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 5. 12. 2016

12. 12. 2016 – VÁNOČNÍ TRHY V BRNĚ

POJEĎTE S TYFLOCENTREM NA TRADIČNÍ VÁNOČNÍ TRHY DO BRNA NAVNADIT SE NA TU PRAVOU VÁNOČNÍ ATMOSFÉRU. ODJEZD Z JIHLAVY Z AUTOBUSOVÉHO NÁDRAŽÍ STUDENTEM AGENCY V 9:05 HOD. ODJEZD Z BRNA DOMŮ DO JIHLAVY STUDENTEM AGENCY 15:30 HOD. TRADIČNÍ ADVENTNÍ TRHY LIDOVÉHO CHARAKTERU S VÍCE NEŽ 100 PRODEJNÍMI

STÁNKY, Z NICHŽ VĚTŠINA NABÍDNE ŘEMESLNÉ A DÁRKOVÉ ZBOŽÍ. PRODEJCI V TRADIČNÍCH ODĚVECH, VŮNĚ TYPICKÝCH VÁNOČNÍCH DELIKATES, ÚTULNÝ PROSTOR ROMANTICKÉHO ZELNÉHO RYNKU, KDE ZAPOMENETE NA PŘEDVÁNOČNÍ SHON. NOVINKOU LETOŠNÍ TRHŮ JE VELKÝ ZIMNÍ BAR. V GEOKOPULI UPROSTŘED NÁMĚSTÍ JSOU PŘIPRAVENY DVA VENKOVNÍ A TŘI VNITŘNÍ BARY SE ŠIROKOU NABÍDKOU DOMÁCÍCH I ZAHRANIČNÍCH DRINKŮ.

ZÁJEMCE PROŠÍM O NAHLÁŠENÍ ÚČASTI DO 2. 12. 2016

**FOTOGRAFIE Z REALIZOVANÝCH AKTIVIT
NALEZNETE NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH
WWW.TYFLOCENTRUMJIHLAVA.CZ**

BLAHOPŘÁNÍ

Všechno nejlepší přejeme těm, kteří slaví narozeniny
v měsíci prosinci

Regina Fialová

Zdeněk Blažek

Miluše Chumanová

Miroslav Liml

Eva Malečková

Marie Potůčková

Jiří Stejskal

Hana Kinzlová

Zvlášť přejeme vše nejlepší panu Petru Matouškovi,
který tento měsíc slaví významné životní jubileum.

**K narozeninám je tu od nás na podporu Vašeho
zdraví vtip. Neboť smích léčí☺**

Zlobí se paní Novotná na běžeckém okruh v Linci:

„Ta linecká kolečka jsem si představovala trochu jinak!“

PODĚKOVÁNÍ

Vážený a milí klienti a přátelé TyfloCentra Jihlava, o.p.s.,
děkujeme Vám za přízeň a důvěru v roce 2016.

Přejeme Vám příjemné prožití vánočních svátků a v
novém roce 2017 hodně zdraví, štěstí a osobní pohody.

**Za přízeň a podporu v roce 2016 děkujeme i našim
dárcům a partnerům:**

Soukromí dárci:

Paní Jaroslava Brabcová, Pan Lukáš Franc, Pan Michal Vaňkát

Časopis vydává:

TyfloCentrum Jihlava, o.p.s., Brněnská 8, 586 01 Jihlava

tel.: 724 865 566 nebo 778 536 335

e-mail: jihlava@tyflocentrumjihlava.cz

www.tyflocentrumjihlava.cz